

חלק 2

כתיבת תכנית חינוכית יחידנית והערכתה

עקרונות לכתיבת התח"י

(מבוסס על: מסמך טיוטה "תכנית חינוכית יחידנית", 2007).

- **מבנה התכנית** - התוכנית החינוכית היחידנית שתבנה לתלמיד תהיה **תוכנית קצרה ממוקדת ונהירה**.
- **ניסוח מטרות, יעדים ודרכי פעולה** –

1. התוכנית תכלול מטרות ויעדים המתבססים **על הצרכים הייחודיים של התלמיד** כדי לאפשר

את השתתפותו ומעורבותו בפעילויות יומיומיות בסביבות שונות ובהקשרים שונים.

2. בתוכנית יבוא לידי ביטוי הקשר בין **מוקדי החיזוק של התלמיד למטרות וליעדים שנקבעו**.

3. בדרכי הפעולה לביצוע התוכנית יבוא לידי ביטוי **כשריו הייחודיים של התלמיד**.

- **הלימה לתכנית הלימודים הרגילה** - התוכנית תיבנה בזיקה לתוכנית הלימודים הכיתתית.

- **תחומי טיפול** - בתוכנית יבוא לידי ביטוי מספר תחומי השתתפות והשתלבות בתחומים

כגון: **תחום חברתי, תחום לימודי, כישורי לומד, למידה ושימוש בידע**, עפ"י הגדרתו של WHO, 2001 בתחומים: תקשורת, ניידות, טיפול עצמי ויחסים בין-אישיים.

- **עבודת צוות** - אסטרטגיה של עבודת צוות תיושם בתהליכי התכנון והביצוע בשיתוף מרבי של התלמיד והוריו וכל אנשי הצוות העובדים עם התלמיד.

תבחינים לתכנון והערכה של תח"י

פירוט והרחבה	התבחינים	הקטגוריה
יתועד בדף נפרד ממסמך התח"י	רקע - פרטים רלוונטיים אודות התלמיד	הצגה של התלמיד
פירוט מקורות המידע האפשריים: * אבחונים * דו"חות חינוכיים ופסיכולוגיים * תח"י משנים קודמות * מידע פרא רפואי * מידע רפואי רלוונטי * מידע ממטפלים פרטיים	תיאור רמת התפקוד, הפרופיל של התלמיד, באופן ברור ובלשון תפקודית עפ"י מוקדי כוח ומוקדים לחיזוק בתחומים: קוגניטיבי, לימודי, חברתי, התנהגותי, רגשי, חושי ומוטורי בהסתמך על מקורות מידע מגוונים.	תפקוד התלמיד
המטרות והיעדים יקבעו בזיקה לצרכי התלמיד ולסטנדרטים של תכנית הלימודים הרגילה.	• הלימה בין המטרות שנבחרו לבין פרופיל התלמיד. • הלימה בין המטרות ליעדים. • ניסוח בהיר, בשפה ברורה במונחים התנהגותיים בראייה עתידית של התלמיד. • התייחסות למוקדי הכוח של התלמיד מתחום הידע, ההתנהגות, ההעדפות והכישרונות ושימוש בהם בקביעת המטרות, השיטות והאמצעים. • התאמה בין המטרות שנקבעו לבין המשאבים הקיימים במסגרת החינוכית, אשר תאפשר ביצוע התוכנית כמתוכנן.	מטרות ויעדי התוכנית
יש להתחשב בגיל התלמיד וברמת ההבנה שלו.	• התלמיד יהיה מודע לקשייו וליכולותיו • התלמיד ישתף בצפיותיו לגבי מטרות התכנית וההתאמות הנדרשות. • התלמיד יהיה שותף להגדרת תחומי אחריותו לשם השגת המטרות. • התלמיד יביע עמדותיו לגבי השגת המטרות בתכנית היחידנית במפגשים קבועים במהלך שנת הלימודים. • ביצוע משוב עצמי ע"י התלמיד לגבי תפקודו.	שיתוף התלמיד

	• ההורים ימסרו למחנכת הכתה את כל המידע הרלוונטי : אבחונים, דוחות התפתחותיים, יכולות וקשיים, התנהגות בבית ובחברה. העדפות של הילד, דרכי עבודה מועדפות, חיזוקים מועדפים ותחומי עניין. • ההורים יציעו הצעות יישומיות לגיבוש התוכנית. • ההורים ישתתפו בשיחות עם הצוות המטפל (מחנכת וצוות השילוב) במהלך השנה לגבי התקדמות התלמיד. • ההורים יקבלו לידם דו"ח הערכה מסכמת תוך התייחסות למטרות המשך בשנה"ל הבאה.	שיתוף ההורים
מומלץ לקיים ישיבות תכנון ומעקב של הצוות הבין מקצועי שלוש פעמים בשנה.	• העברת המידע הרלוונטי ע"י המחנכת לצוות הבין מקצועי. • קיום ישיבות צוות בהשתתפות הצוות הבין מקצועי (כל המורים / המטפלים המלמדים את התלמיד) לשם בניית התכנית והערכתה במהלך השנה. • קיום נהלי עבודה שגרתיים וקבועים לתכנון, דיון, מעקב והסקת מסקנות אופרטיביות.	נהלי עבודה
לוח הזמנים לישיבות: ספטמבר, פברואר, מאי.	• עמידה בלוח הזמנים (בשלבי הכנה, גיבוש, ביצוע ויישום).	לוח זמנים
	• כתיבת המסמך כנדרש. • חתימה על המסמך: מנהל/ת, מחנכת, מורת שילוב, הורים. • מסירת עותק חתום להורים. • שמירת התח"י בתיק התלמיד לשימוש הצוות המטפל.	תיעוד

שאלון להערכה עצמית של תח"י

שאלון זה נועד להערכה עצמית של התכנית החינוכית הכתובה, באופן הבודק באיזו מידה התכנית עונה על הקריטריונים לכתובה מיטבית של התכנית. מטרת השאלון אינה לצורך הערכה של מתכנן התכנית, אלא לצורך הערכה של התכנית הכתובה בלבד, ולכן אמור לשמש את כותב התכנית.

1 כלל לא	2 במידה מעטה	3 במידה סבירה	4 במידה רבה	היגדים	קטגוריה
				המידע מקיף ומפורט	הצגה של התלמיד
				כל הפרטים רלוונטיים	
				תיאור התפקוד כתוב בלשון תפקודית	תיאור תפקוד התלמיד
				תיאור התפקוד כתוב עפ"י מוקדי כוח ומוקדים לחיזוק.	
				תיאור התפקוד כולל את כל תחומי התפקוד	(פרופיל תלמיד)
				תיאור התפקוד מסתמך על מקורות מידע מגוונים	
				קיימת הלימה בין המטרות שנבחרו לבין פרופיל התלמיד	ניסוח מטרות ויעדי התכנית
				קיימת הלימה בין המטרות ליעדים	
				ניסוח המטרות במונחים התנהגותיים	
				ניסוח המטרות בראייה עתידית של התלמיד	
				ניסוח המטרות והאמצעים תוך התייחסות למוקדי הכוח של התלמיד	שיתוף התלמיד
				התכנית כוללת הגדרת תחומי אחריותו של התלמיד ובשיתופו	
				התכנית כוללת משוב של התלמיד על השגת המטרות באמצע השנה	
				התכנית כוללת משוב של התלמיד על השגת המטרות בסוף השנה	שיתוף ההורים
				התכנית כוללת את כל המידע שהתקבל מההורים	
				התכנית כוללת הצעות יישומיות של ההורים (המקובלות על הצוות)	
				התכנית כוללת תיעוד שיחות עם ההורים על התקדמות התלמיד	תיעוד
				התכנית כוללת דו"ח הערכה להורים על התקדמות התלמיד	
				המסמך כולל חתימות של: מנהל/ת, מחנכת, מורת שילוב, הורים.	
				עותק חתום של התכנית נמסר להורים.	תיעוד
				התכנית הכתובה שמורה בתיק התלמיד לשימוש הצוות המטפל	

